

บทคัดย่อ

ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนมีการเคลื่อนย้ายไปมาของประชากรกลุ่มแรงงานทั้งไร้ฝีมือและกึ่งฝีมือระหว่างประเทศ และสิ่งโคปรซึ่งมีความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ในแต่ละประเทศมีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการทางภาษาเพื่อให้เกิดการสื่อสารเข้าใจกันระหว่างแรงงานและเจ้าของประเทศเพื่อประสิทธิภาพการทำงานและการอยู่ร่วมกัน ผลจากการศึกษาพบว่าในประเทศไทย: ประชากรไทย โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาครที่เกี่ยวข้องกับแรงงานข้ามชาติ โดยส่วนใหญ่ล้วนตระหนักถึงปริมาณและรับรู้ความสำคัญของการเข้ามาทำงานของกลุ่มแรงงานพม่า แต่ไม่ได้สนใจหรือเกิดความตระหนักที่จะต้องเรียนรู้ภาษาพม่าหรือภาษาที่กลุ่มแรงงานใช้เพื่อให้เกิดการสื่อสารระหว่างกันได้สำหรับบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐมีความตระหนักกว่าเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวควรมีทักษะภาษาของกลุ่มแรงงานด้วย แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้เกิดแรงผลักดันมากเพียงพอที่จะทำให้บุคลากร/เจ้าหน้าที่คนไทยมีทักษะการสื่อสารภาษาพม่า/ภาษาแรงงานได้ด้วยตนเอง แต่ก็มีการจัดทำเอกสารราชการ รวมถึงป้ายบอกเส้นทางหรือชั้นตอนต่างๆ ในสถานที่ราชการ อย่างน้อย 2 ภาษา คือภาษาพม่าและภาษาไทย ที่สำคัญยังมีการจัดหาล่ามชาวพม่าที่สามารถพูดสื่อสารภาษาไทยไว้ประจำสถานที่ต่างๆ โดยล่ามชาวพม่าเหล่านี้ส่วนใหญ่พัฒนาขึ้นมาจากกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่มีทักษะภาษาไทย ให้ทำหน้าที่เป็นคนกลางเพื่อติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยกับแรงงานข้ามชาติในสถานที่ต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับแรงงาน ได้แก่ ในสถานประกอบการ/ธุรกิจ โรงพยาบาล สถานีตำรวจ ศาลากลางจังหวัด ศาล หน่วยงานตรวจคนเข้าเมือง ธนาคาร ร้านค้า/ห้างสรรพสินค้า และสถานศึกษา นอกจากนี้ภาครัฐได้เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับบุตรหลานแรงงานข้ามชาติหลากหลายช่องทาง มีการใช้หลักสูตรผสมผสานระหว่างไทยและพม่า หรือใช้หลักสูตรพม่าเพียงอย่างเดียวแต่ต้องมีการสอนภาษาไทยเป็นรายวิชาควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้ แรงงานข้ามชาติที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่นสามารถเรียนในหลักสูตรของการศึกษานอกโรงเรียน และทักษะอื่นๆ ดังนั้นกลุ่มบุตรหลานแรงงานข้ามชาติที่ได้ศึกษาในสถานศึกษาของไทยจะมีทักษะภาษาไทยและความเป็นไทยผ่านการจัดการศึกษา ซึ่งจะกลายเป็นกำลังสำคัญทั้งในด้านทักษะอาชีพและการล่ามของกลุ่มแรงงานเพื่อประสิทธิภาพในการทำงานในประเทศไทยต่อไป ประเทศมาเลเซีย: กลุ่มแรงงานที่เข้าไปทำงานในมาเลเซียส่วนใหญ่มาจากประเทศมุสลิม มุมมองของเจ้าของประเทศที่มีต่อแรงงานมีความแตกต่างกันไปตามกลุ่มเชื้อสายสำหรับแรงงานไทยนั้นประชากรมมาเลเซียมองว่ามีความจำเป็นเพราะทางมาเลเซียพึ่งพอใจเกี่ยวกับอาหารไทยและไม่สามารถทำได้เช่นต้นตำรับ ทั้งนี้แรงงานไทยที่ทำงานในมาเลเซียส่วนใหญ่อยู่ในภาคบริการ ได้แก่ ร้านอาหารต้มยำกุ้ง ร้านนวดและสปาไทย นอกจากนี้ ยังทำงานในภาคการเกษตรในพื้นที่รัฐที่ติดกับชายแดนไทยและได้รับการยอมรับว่าเป็นแรงงานฝีมือดี ทั้งนี้แรงงานข้ามชาติที่ไปทำงานในมาเลเซียจะมีทักษะการสื่อสารด้วยภาษามาเลเซียหรือภาษาอังกฤษ โดยกลุ่มแรงงานจะเรียนรู้ภาษามาเลเซียด้วยตนเองโดยง่ายและใช้เวลาไม่นาน (3-5 เดือน) สำหรับการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอื่นๆ ให้กับแรงงานโดยภาครัฐนั้นพบว่ายังมีน้อย และค่อนข้างเข้มงวดในการใช้กฎหมายแรงงาน รวมทั้งไม่มีการอนุญาตให้แรงงานนำผู้ติดตามเช่น ภรรยาหรือบุตรหลานเข้ามาในประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีแรงงานบางส่วนที่ถูก

เอาเปรียบและไม่ได้รับสิทธิ ประเทศสิงคโปร์: ประเทศสิงคโปร์มีความร่วมมือกับประเทศต้นทางหลายประเทศที่เปิดศูนย์อบรมทดสอบฝีมือแรงงาน และทดสอบภาษาอังกฤษเพื่อคัดเลือกคนที่ผ่านเกณฑ์ไปทำงาน ก่อนเริ่มทำงานจะมีการปฐมนิเทศให้แรงงานต่างชาติทราบเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิเบื้องต้น รวมถึงภาษาที่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำในเวลาสั้นๆ มีหน่วยงานของเอกชนที่เปิดสอนภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ให้กับแรงงานต่างชาติ นอกจากนี้บริษัทต้องพัฒนาฝีมือและความรู้ของแรงงานที่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นหัวหน้างาน โดยต้องผ่านการอบรมหลักสูตรระยะสั้นที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบก่อนจึงจะสามารถทำงานใหม่ได้ อีกทั้งบริษัทต้องจัดส่งแรงงานไปอบรมและสอบภาษาอังกฤษเป็นระยะด้วย ทั้งนี้เพราะสิงคโปร์เน้นเรื่องคุณภาพและประสิทธิภาพของการทำงานจากแรงงานข้ามชาติที่มีศักยภาพสูงขึ้น

Abstract

Unskilled and semi-skilled labors have moved within ASEAN member countries, notably Thailand, Malaysia and Singapore. These countries are multicultural. In each country, there are approaches to management, and language in particular, in order to facilitate mutual communication migrant workers and host country personnel for work efficiency and mutual coexistence. The findings in Thailand show that most of the Thai population, especially in Samut Sakhon province, which hosts a large number of migrant workers, are aware of how many there are and recognize the importance of the Burmese laborers. Nevertheless, they are not interested in or aware of the benefit of learning or the languages used by workers in order to communicate among each other. As for officers in government agencies, they are aware that officials in these areas should have language competency in the languages of migrants. However, there is insufficient incentive for Thai personnel / officials to develop their language skills in Burmese or other workers' languages on their own. Official documents, are in fact published in at least 2 languages, namely Burmese and Thai. Importantly, Burmese interpreters recruited from within migrant groups themselves have been trained in Thai to serve as translators between Thais and migrant workers in various locations : in offices, businesses, hospitals, police stations, city hall, courts, immigration agencies, banks, stores, shopping malls, and educational institutions. In addition, the government provides educational opportunities for children of migrant workers in a number of ways. An integrated curriculum comprising both Thai and Myanmar standard content is widely taught, as well a Burmese only curriculum, but Thai language courses are also required. In addition, migrant workers who are teenagers can study non-formal education and other skills. Therefore, migrant children who have studied in Thai schools will have also developed Thai language skills and a sense of Thainess through educational management, which will become an important force in both professional skills and interpreting of labor groups for further work efficiency in Thailand.

Malaysia: Most migrant workers in Malaysia are from Muslim countries. Local attitudes towards these groups depend on where they originate from. As for Thai workers, Malaysians consider them necessary because Malaysians enjoy Thai food and want the authentic taste. Most of the Thais working in Malaysia are in the service sectors, such as Tom Yam Kung restaurants and Thai massage parlors and spas. They also work in

agriculture in states adjacent to the Thai border and are recognized as skilled labor. Migrants who work in Malaysia easily develop communication skills in either Bahasa Malaysian or English by themselves, easily and it does not take them long (3-5 months) to do so. As for promoting learning and developing alternative skills for the labor force, it was found that the government makes little effort in this regard, whilst strictly enforcing labor laws, including a prohibition on migrant workers being accompanied by their wife or children. In addition, some workers are exploited and their rights ignored. Singapore: Singapore has cooperated with many of the origin countries to open training centers for skill assessment and English language testing to select people who meet the criteria to be employed. Before commencing employment, new foreign workers undertake orientation to know about basic laws and rights, as well as an introduction to language related to their work. There are also private organizations that teach English and Chinese for foreign workers. In addition, companies empower them to be upskilled and those who are promoted to supervisors must pass a short training on their jobs responsibilities prior to taking up the new position. Furthermore, the company must send workers for training and take English examinations periodically. This is because Singapore focuses on quality and efficiency in developing high-potential migrant workers.